

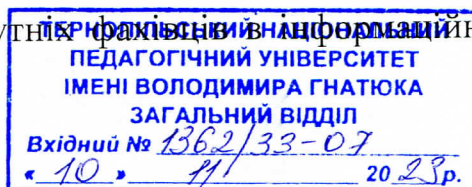
До разової спеціалізованої ради ДФ 58.053.039
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(46027, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса 2)

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського **Мельничук Ірини Миколаївни** про дисертаційне дослідження **Діди Галини Анатоліївни** на тему **«Формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій»**, що подане на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності 015 «Професійна освіта»

1. Ступінь актуальності обраної теми та зв'язок із планами відповідних галузей науки. Дисертація Діди Галини Анатоліївни присвячена проблемі формування в майбутніх молодших фахових бакалаврів медичної галузі особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій. Актуальність дослідження не викликає сумнівів, оскільки вона зумовлена соціальним замовленням на якісну професійну підготовку студентів у медичних коледжах, що володіють готовністю до особистісно-професійного саморозвитку; значним потенціалом інформаційних технологій під час формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку тощо.

Визначаючи актуальність теми дослідження, дисертантка вказала на її зв'язок з державними та галузевими науковими програмами. Дослідження виконане відповідно до теми науково-дослідної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Підготовка майбутніх фахівців в інформаційному

середовищі педагогічних закладів освіти» (реєстраційний №0122U000108)

2. Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації. Найважливішим здобутком дисертаційного дослідження є обґрунтування та апробація психолого-педагогічних умов, що впливають на всі показники готовності, а також впровадження в освітній процес медичних коледжів авторської структурної моделі, що позитивно вплинуло на формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. *Суттєвим науковим результатом дисертації* є дослідно-експериментальна перевірка ефективності діяльності з формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій.

3. Нові факти, одержані здобувачем. Щодо наукової новизни одержаних результатів, то дисертанткою *вперше визначено* психолого-педагогічні умови, реалізація яких сприяє формуванню готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку; *спроєктовано* структурну модель формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку; *охарактеризовано* потенціал інформаційних технологій у формуванні готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку та розкрито найбільш перспективні засоби цих технологій.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та методичні рекомендації повністю обґрунтовані та подані авторкою у дисертаційному дослідженні та публікаціях.

5. Значення отриманих автором результатів для науки і практики. Аналіз дисертації Г. А. Діди показує, що дослідження є науково виваженим, має безсумнівне теоретичне та практичне значення.

Практичне значення дослідження полягає в розробці й упровадженні в професійну підготовку студентів медичних коледжів спецкурсу «Особистісно-професійний саморозвиток майбутнього

медичного працівника», інноваційних форм і методів, які базуються на використанні інформаційних технологій та підвищують їх готовність до особистісно-професійного саморозвитку. Розроблено науково-методичні матеріали та навчально-методичний poradnik для викладачів медичних коледжів з метою вдосконалення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти під час професійної підготовки на основі використання інформаційних технологій.

Результати дисертаційного дослідження Галини Анатоліївни Діди *впроваджено* в освітній процес фахового медичного коледжу КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, відокремленого підрозділу «Дубенський фаховий медичний коледж» КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, приватного фахового навчального закладу «Медичний коледж» (м. Тернопіль), вищого приватного навчального закладу Львівський медичний фаховий коледж «Монада».

Апробовано на 13 міжнародних та 5 Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

6. Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Дисертація Галини Анатоліївни Діди складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

У вступі дисертації визначено *предмет, об'єкт, мету, завдання* та теоретичні, емпіричні й експериментально-статистичний *методи дослідження*; сформульовано *наукові положення*, що виносяться на захист; визначено *наукову новизну* та *практичне значення* здобутих результатів; наведено дані щодо *апробації* і *впровадження результатів дослідження*, описано *структуру* дисертації.

У *першому розділі* дисертації досліджено теоретичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісного та професійного саморозвитку. Зокрема, дисертанткою зроблено аналіз основних дефініцій дослідження особистісно-професійного саморозвитку

та розкрито сутність саморозвитку особистості, який має діяльний характер: поза її власною активною діяльністю, бажанням і власним зусиллям у роботі над собою її особистісне формування неможливе. Цінним є те, що в роботі проаналізовано сутність психологічної природи феномену «саморозвиток» у межах екзистенціального та гуманістичного підходів. Також проведено історико-педагогічний аналіз потенціалу медичної передвищої освіти для особистісно-професійного саморозвитку студента, який засвідчив, що головними характеристиками саморозвитку в медичній сфері поряд із професійними знаннями та вміннями є відповідальність, цілеспрямованість, працьовитість, гуманізм, свідомість обов'язку, витримка та самовладання. Позитивно оцінюємо висвітлений педагогічний потенціал медичного коледжу для особистісно-професійного саморозвитку студента, який проявляється у: варіативності та можливості безперервного інтенсивного особистісно-професійного зростання майбутнього медичного працівника протягом усієї його кар'єри; інтеграції теорії та практики, персоніфікованій у педагогічних ресурсах викладачів; інноваційно і технологічно насиченому середовищі науково-дослідних центрів, лабораторій, наукомісткого обладнання та інструментарію сучасного медичного коледжу тощо.

Практичні основи формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій описані у *другому* розділі дослідження. Зокрема, Галиною Анатоліївною надано характеристику потенціалу інформаційних технологій у формуванні готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. Зауважено, що впровадження в освітній процес ІТ – це один із вагомих напрямів модернізації фахової передвищої медичної освіти, що дозволяє як підвищити рівень професійної підготовки здобувачів, так й розвивати інформаційні компетентності, а також розкрити інтелектуальний потенціал особистості. На нашу увагу заслуговують виокремлені дисертанткою

компоненти, критерії, показники та рівні сформованості готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку. Обґрунтованими визнаємо психолого-педагогічні умови та структурну модель формування готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів, яка відображає зміст формувального етапу експериментально-дослідної роботи і представлена такими блоками: цільовий, освітній, структурно-педагогічний та результативний. Цінним вважаємо те, що здобувачкою наведено результати дослідно-експериментальної перевірки ефективності діяльності з формування готовності студентів медичних коледжів до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій, яка реалізовувалась упродовж 2019-2023 рр.

Методику організації експериментального дослідження відображено у *третьому* розділі. У формувальному етапі експерименту взяло участь 127 здобувачів денної форми навчання фахового медичного коледжу (м. Рівне) та відокремленого підрозділу «Дубенський фаховий медичний коледж» КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради. Цінним є те, що авторкою було математично підтверджено, що впровадження виокремлених психолого-педагогічних умов та структурної моделі формування готовності до особистісно-професійного саморозвитку студентів медичних коледжів є ефективними.

У *загальних висновках* до дисертації надано загальні підсумки дослідження та розкрито перспективу подальшої роботи.

Основний зміст дисертації викладено на 193 сторінках. Джерельна база налічує 276 найменування (із них 87 – іноземними мовами).

Додатки (від А до 3) подано на 107 сторінках. Зокрема у додатках подаються істотні наукові результати, що містяться в дисертації, передусім анкети для здобувачів освіти за освітніми програмами Лікувальна справа та Сестринська справа спеціальності 223 Медсестринство, діагностичний інструментарій дослідження готовності до особистісно-професійного

саморозвитку, спецкурс «Особистісно-професійний саморозвиток майбутнього медичного працівника», приклади практичних занять, список публікацій за темою дослідження та акти впровадження тощо.

Ступінь обґрунтованості та достовірності результатів дисертаційної праці Галини Анатоліївни Діди визначається *логічною та завершеною структурою* її дослідження. Робота добре проілюстрована таблицями, матеріалами додатків, прикладами. Дисертантка демонструє власну ерудицію, володіння методами дослідження, матеріалами та інформацією, що стосуються об'єкта та предмета дослідження, вміло користується літературними джерелами, роблячи при цьому доречні посилання.

У цілому дослідження побудовано чітко та логічно, виконано на належному теоретичному та експериментальному рівні. Зроблені висновки є повністю обґрунтованими, а саме дослідження є повністю завершеним та виконаним цілком самостійно.

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Переходячи до дискусійної частини відгуку, хочемо висловити низку міркувань і зауважень, що виникли під час детального розгляду дисертаційної роботи Галини Анатоліївни Діди.

1. У підрозділі 1.1 ґрунтовно розкрито терміни «саморозвиток», «самовиховання» та «саморозвиток особистості». Оскільки заявлена назва підрозділу «Основні дефініції дослідження особистісно-професійного саморозвитку», то бажано було б також зосередити увагу на дослідженнях та науковцях, які вивчали проблему формування особистісно-професійного саморозвитку в різних закладах освіти.

2. У підрозділі 1.3. досліджено педагогічний потенціал медичного коледжу у професійному саморозвитку студента, зокрема для здобувачів передвищої освіти за ОПП спеціальності 223 Медсестринство. Бажано визначити, які саме освітні компоненти даної освітньої програми направлені на формування особистісно-професійного саморозвитку студента медичного коледжу.

3. У таблиці 2.1 було наведено ключові засоби інформаційних технологій та їх опис. Вважаємо за необхідне зробити підсумок того, як використання цих засобів у освітньому процесі сприяє формуванню у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку.

4. Позитивно оцінюємо розроблений та поданий у додатках Галиною Анатоліївною спецкурс «Особистісно-професійний саморозвиток майбутнього медичного працівника». Однак вважаємо, що для кращого сприйняття цього спецкурсу бажано було б у параграфі 3.2 подати назви занять та вправ, їх мету та методи в окремій таблиці.

Наведені вище зауваження не є принциповими, оскільки перелічені недоліки не порушують ґрунтовності основних наукових положень дисертації, не зменшують вагомості отриманих даних.

8. Повнота викладення результатів в опублікованих працях.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено в 22 публікаціях автора (18 – одноосібні), з яких – 7 публікацій відображають основні наукові результати дисертації (зокрема, 5 статей у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у міжнародному виданні, 1 навчально-методичний порадник), 15 публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

9. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Дисертаційне дослідження має самостійний характер, усі теоретичні положення і висновки отримано дисертанткою особисто. Дисертантка дотримувалася вимог академічної доброчесності. Аналіз дисертації та наукових публікацій Галини Анатоліївни Діди, у яких висвітлені основні наукові результати дослідження, не дає підстав припускати, що в них мають місце порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація). Зокрема, в разі використання ідей, тверджень, відомостей із зовнішніх джерел інформації, в роботі завжди є на них посилання, що відповідає нормам законодавства про

авторське право й суміжні права.

Дисертація містить результати власних досліджень. Висунуті у дослідженні положення теоретично обґрунтовані та повністю експериментально підтвержені, мета дослідження досягнута, а його завдання – вирішені.

10. Висновок. На підставі вивчення дисертації, фахових та інших публікацій вважаю, що за своєю актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів виконана дисертація Діди Галини Анатоліївни «**Формування у студентів медичних коледжів готовності до особистісно-професійного саморозвитку засобами інформаційних технологій**» є самостійною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 і затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності 015 «Професійна освіта».

Офіційний опонент

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки вищої школи
та суспільних дисциплін
Тернопільського національного
медичного університету
імені І. Я. Горбачевського

Ірина МЕЛЬНИЧУК

